

Nordisk fredsallianse ser dagens lys

RAPPORT FRA NORDISK MØTE I HELSINGØR

Liss Schanke



Bakgrunn

Nordiske fredsorganisasjoner har arbeidet aktivt med å styrke samarbeidet mellom nordiske fredsorganisasjoner og også øke samarbeidet med organisasjoner i Russland. Arbeidet startet med den nordiske fredsreisen til Russland i 2018 og de to nordisk-russiske seminarerne i Oslo i 2020 og 2021. Slagordet for alle disse tre arrangementene har vært «Naboer som venner, ikke fiender».

Etter seminaret i Oslo i 2021 ble en nordisk koordineringsgruppe etablert, og den vil arbeide for et nettverk av nordiske fredsorganisasjoner i form av en nordisk fredsallianse.

IKFF Norge var pådriver for de to seminarerne i Norge og har spilt en aktiv rolle i den nordiske koordineringsgruppen sammen med representanter for IKFF i Danmark og Finland.

Seminar og stiftelsesmøte i Helsingør i juli

Den nordiske koordineringsgruppen arrangerte et fredsseminar i Helsingør i Danmark 14. - 15. juli. Møtet tok opp temaer av felles interesse for alle fredsorganisasjonene gjennom innledninger og diskusjoner. Både seminaret og stiftelsesmøtet ble holdt på den internasjonale folkehøyskolen i Helsingør. Omkring 65 personer fra Danmark, Finland, Norge og Sverige deltok. De fleste bodde på skolen som betydde at vi hadde muligheter til å bli godt kjent.

Språket på seminaret var engelsk, siden ikke bare finnene, men også mange av deltakerne ikke hadde full forståelse for de andre nordiske språkene.

Delseminarene tok opp følgende temaer:

1. Peace as a precondition for welfare and sustainable development
2. The Nordic countries and NATO - a challenge facing the peace movement
3. Alternatives to war – if you want peace, prepare for peace
4. Building Bridges between peace and climate movements – strategies and actions
5. The war in Ukraine – experience, alternatives and solutions.

Stiftelse av Nordisk Fredsallianse

Den nordiske fredsalliansen ble stiftet i Helsingør 16. juli etter fredsseminaret. 23 nordiske fredsorganisasjoner fra Danmark, Finland, Norge og Sverige var til stede. Målsettingene for koordineringsgruppen har vært å dels samle mange nordiske fredsorganisasjoner til diskusjon om felles temaer, dels danne en nordisk paraplyorganisasjon. Begge målsettingene ble oppfylt.

Det ble lagt fram flere forslag til uttalelser:

- Appeal for a nuclear weapon-free Nordic region
- Appeal against cluster bombs
- Appeal for peace talks instead of war in Ukraine

Uttalelsene skal bearbejdes ytterligere for å kunne vedtas og sendes ut av den nye koordineringsgruppen.

Den viktigste politiske enigheten gjaldt atomvåpenpolitikk med vekt på 4 felles krav til nordiske myndigheter:

- Signere FN-forbudet
- Gå inn for Norden som atomfri sone
- Si nei til utenlandske baser på nordisk jord siden det kan medføre atomvåpen
- Si nei til NATOs strategi om første bruk av atomvåpen

Den viktigste politiske uenigheten gjaldt forholdet til Russland, hvor det var markerte meningsforskjeller mellom de norske og finske gruppene.

Stor norsk delegasjon

Norge deltok med 16 personer på seminaret fra følgende organisasjoner: Antikrigsinitiativet, Changemaker, Hardangerakademiet, Fredsinitiativet, IKFF, Nei til atomvåpen, Norges Fredslag, Stopp NATO, Tidsskriftet Vardøger. De norske representantene deltok aktivt med innledninger og i diskusjoner. Ingeborg Breines fra IKFF Norge holdt åpningsforedrag og deltok på ett seminar, Liss Schanke fra IKFF og Tim Liebenhoff fra Fredslaget ledet seminarer

og Kristine Mollø-Christensen fra Stopp NATO og Ove Daniel Jakobsen fra Hardangerakademiet innledet på seminarer.

Ny ledelse og en rekke arbeidsgrupper

Stiftelsesmøtet valgte en ny koordineringsgruppe med 2 faste + 1 vara fra hvert land. Liss Schanke fra IKFF Norge stilte ikke til gjenvalg, og følgende tre personer utgjør den nye norske delen av koordineringsgruppen:

- Tim Liebenhoff, Fredslaget
- Einar Braathen, Fredsinitiativet
- Aslak Storaker, Stopp NATO

Det er ingen kvinner i den norske gruppen, men den nordiske koordineringsgruppen som helhet har over 40% kvinner. Det er heller ingen representanter fra IKFF Norge, men både Marianne Laxen fra IKFF Finland og Hanne Petersen fra IKFF Danmark er med i den nye koordineringsgruppen.

Det ble nedsatt en rekke arbeidsgrupper som skal samarbeide om felles utfordringer framover, det gjelder bl.a. arbeidet for fredsdepartementer som IKFF Norge har vært opptatt av lenge og samarbeidet mellom freds-, klima- og miljøbevegelsen. Et annet tema er muligheten for deltakelse fra nordiske fredsorganisasjoner i det framtidige arbeidet for tillitsbygging mellom ukrainske og russiske fredsorganisasjoner – bl.a. basert på at det islandske formannskapet i nordisk ministerråd 2023 har satt fredsarbeid på dagsorden.

Arbeidet framover

Selv om IKFF ikke skal sitte i den nye koordineringsgruppen skal vi følge arbeidet framover. Det blir laget en fullstendig rapport fra seminaret og stiftelsesmøte i løpet av høsten. Det er hovedsakelig beregnet på de som var til stede, men vil også bli distribuert til andre interesserte. Ta ev. kontakt med liss.schanke@gmail.com